

The Importance of Access Points to Digital Information Resources from the Perspective of Humanities Researchers: A Case Study of Faculty Members of the Institute for Humanities and Cultural Studies

Hamidreza Radfar *

Assistant Professor, Asian Cultural Documentation Center, Institute for Humanities and Cultural Studies, Tehran, Iran

Abstract

The purpose of this research is to study and identify the importance of access points to digital information resources from the perspective of humanities researchers. A researcher-made questionnaire with a reliability of 0.894 was used to collect the required data. The research population was the entire faculty members of the Institute for Humanities and Cultural Studies (138 people), and the questionnaire was distributed among all of them and sampling was not done. Findings showed that the most important access points that were chosen by humanities researchers for all types of digital resources were the top three title, author, and subject access points. Of course, by studying the findings for each type of digital information resources, it is possible to reach the cases that were recognized as important for those types of digital information resources. Among the specific fields of digitization, the format and volume of resources were more important. Results of the research indicate that most access points and retrieval fields of various digital information resources are important from the point of view of humanities researchers, and the awareness of them can be useful for librarians, social catalogers, designers of information software and databases, and managers of scientific websites.

1. Introduction

* Corresponding Author: Hamidr.radfar@gmail.com

How to Cite: Radfar, H.R. (2024). The importance of access points to digital information resources from the perspective of humanities researchers: a case study of the Institute for Humanities and Cultural Studies. *Journal of knowledge retrieval and semantic systems*, 11 (41), 35-62. DOI:10.22054/jks.2024.75966.1610

Identifying access points to digital information resources and determining their importance from the point of view of specialists in each field plays an important role in retrieving the required resources. Knowing what retrieval points are used by researchers and experts to access digital information resources can have a positive effect on the redesign of information systems. The purpose of this research is to study and identify the importance of access points to digital information resources from the perspective of humanities researchers.

2. Literature review

Arastopour (1999) in a research aimed at investigating the problems related to access points in computer catalogs, states that changing the approach in computer catalogs can lead to the opening of new horizons in the discussion of the structure and display of records. Bevilacqua (2005) conducted a study at the University of Parma with the aim of investigating the organization of electronic journal titles from the perspective of humanities users, and stated that users provide multiple access points (such as inserting an alphabetical list of titles and a list of topics on the website) to electronic journals for more relevant retrieval. Abazari and Babaei (2013) found in their research that web page designers give more importance to metadata than specific metadata schemes such as Dublin. According to the research results of Rathi Tehrani & et al. (2013), from the point of view of experts, more than 70% of the elements of the standards were considered important and required for cataloging museum objects. Eichler & et al. (2021) compared existing metadata schemes and conducted studies on the production of metadata elements in a data management infrastructure. They concluded that an evaluation of existing metadata models shows that none are sufficiently general so far, as their design basis is not appropriate. Burke & et al. (2022) studied the available metadata and presented a model for organizing and creating a digital language archive based on people's characteristics. By studying 12 open-source metadata management tools, Singh and Madalli (2023) found gaps in metadata management programs and proposed a conceptual framework for research data management. Chapepa, Ngwira and Mapulanga (2023) investigated the methods of creating metadata in an academic data repository in the subject area of agriculture and natural resources using the experts' point of view and found that the only metadata used was Dublin Core.

3. Methodology

3 | The Importance of Access Points to Digital Information Resources...; Radfar

The present research is practical. The method of conducting this research is survey-descriptive and has a case study approach. The research community in this work is the academic staff members of the Institute for Humanities and Cultural Studies. To receive the opinions and views of the academic staff regarding the access points, a researcher-made questionnaire with a reliability of 0.894 was used to collect the required data. The data collected through the questionnaires were entered into separate tables and analyzed through the Excel program.

4. Results

In terms of the importance of access points and retrieval fields of e-books, the subject, title, and main author are the most important fields of interest to researchers. In the field of lithographic books, the title, author and subject are the most important things, followed by the date of publication, calligraphy, and notes. The most important fields of attention of academic staff members in the field of searching manuscript books are title, author and subject, and the type of calligraphy and the main category are in the next ranks. The most important fields in the digital content of publications were title, call number, language and main topic. In the case of theses, the title, the author's field of study and the language of the work are recognized as the most important fields. The important fields for retrieving research projects from the point of view of academic staff members were the title, topic and employer of the project. The most important fields identified for retrieving digital documents are the subject, language and official title of the document. In terms of the importance of access points and retrieving fields of software and multimedia, the creator and subject are of the highest importance, followed by language, content duration, and file formats.

5. Discussion

From the point of view of academic faculty members, the most important access points for widely used types of digital content, such as e-books, lithographs and manuscripts, are the title, subject, and creator of the content. Regarding digital content in the form of publications, dissertations, theses, and documents, language and history are also important. Regarding different types, there are also significant cases that may show some kind of difference of opinion among the people of human sciences. For example, in the case of electronic books, whether there is a photo, picture, diagram, or table in a book is not very important for humanities experts, but the textual content is more valuable for them. Also, the year of publication of the e-book is not very

important for the humanities experts, because most of the content produced in the humanities does not become worthless over time, or the translator of the works is of great importance for the people of the humanities. In the case of lithographic or manuscript books, calligraphy and calligraphers are noteworthy. The notes, which were not very important for humanities specialists in the normal book, are among the valuable items in these works because valuable information about the copies is included in the notes. Regarding the specific fields of digital resources, the file format of digital resources and their size are important items.

6. Conclusion

This research states that it is necessary to make changes in the design of user interfaces, the way of tagging and organizing digital content, as well as the arrangement and display of search results pages, according to the view of humanities experts. It is hoped that the results of this research will be useful for social catalogers in choosing appropriate access points and creating effective labels and tags for all types of digital content; for catalogers of digital resources in order to be aware of access points and important retrieval fields, to focus on it and save time and increase user satisfaction; for designers of information systems in order to define the file structure, organize pages for data entering, describe and organize digital resources, design pages and search facilities, develop search results customized facilities, design search results display pages; and for the managers of scientific-research websites in order to use access points and metadata elements in order to improve the accessibility of their digital content and facilitate the dissemination of digital information and improve the ranking of their websites.

Keywords: Access Points, Information Retrieval Resources, Digital Information Resources, Humanities Researchers, Institute for Humanities and Cultural Studies

اهمیت نقاط دستیابی به منابع اطلاعاتی دیجیتال از دیدگاه پژوهشگران علوم انسانی: مطالعه موردی اعضای هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

استادیار، مرکز اسناد فرهنگی آسیا، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات
فرهنگی، تهران، ایران

* حمیدرضا رادفر ID

چکیده

هدف از انجام این پژوهش مطالعه و شناسایی میزان اهمیت نقاط دستیابی به منابع اطلاعاتی دیجیتال از دیدگاه پژوهشگران علوم انسانی است. روش پژوهش حاضر توصیفی پیمایشی است. برای گردآوری داده‌های موردنیاز از پرسش‌نامه محقق ساخته با پایایی ۰/۸۹۴ استفاده شده است. جامعه پژوهش کل اعضای هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (۱۳۸ نفر) بوده است که پرسش‌نامه میان همگی توزیع شد و نمونه‌گیری صورت نگرفت. یافته‌ها نشان داد که مهم‌ترین نقاط دستیابی که از سوی پژوهشگران علوم انسانی برای بیشتر گونه‌های منابع دیجیتال انتخاب شدند، عنوان، پدیدآور و موضوع بودند، البته با مطالعه یافته‌ها برای هر نوع منبع اطلاعاتی دیجیتال می‌توان به مواردی دست یافت که برای آن دسته از منابع اطلاعاتی دیجیتال مهم شناخته شدند. از میان فیلدهای خاص دیجیتال‌سازی، موارد فرمت و حجم منابع از اهمیت بالاتری برخوردار بودند. نتایج پژوهش حاکی از این است که بیشتر نقاط دستیابی و فیلدهای بازیابی انواع منابع اطلاعاتی دیجیتال از دیدگاه پژوهشگران علوم انسانی حائز اهمیت هستند و آگاهی از این دیدگاه و بهره‌گیری از آن می‌تواند برای کتابداران، فهرست‌نویسان اجتماعی، طراحان نرم‌افزارهای اطلاع‌رسانی و پایگاه‌های اطلاعاتی، و مدیران وبسایت‌ها علمی-پژوهشی مفید و مؤثر باشد.

کلیدواژه‌ها: نقاط دستیابی، بازیابی منابع اطلاعاتی، منابع اطلاعاتی دیجیتال، پژوهشگران علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مقدمه

کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی در انواع گوناگون و با هدف‌های مختلف موقعیت منحصربه‌فردی در فراهم کردن دستیابی و ترویج منابع اطلاعاتی در تنوعی گسترده دارند و تلاش دارند این حجم متنوع از منابع را در اختیار مردم جامعه با علاقت و ویژگی‌های گوناگون قرار دهند (Clarke & Schoonmaker, 2019). در این میان، اهل مطالعه و پژوهش علاقه و نیاز بیشتری به منابع اطلاعاتی دارند. عوامل متعددی بر نحوه تعامل پژوهشگران با اطلاعات در طول چرخه پژوهش تأثیر می‌گذارد که شاید بتوان آن‌ها را در دو گروه عمده مطالعه کرد، اول عرضه منابع اطلاعاتی و اینکه چه اطلاعاتی و چگونه در اختیار ایشان قرار می‌گیرد و دوم عوامل مربوط به تقاضای اطلاعات و نحوه جستجو و رفتار پژوهشگران با منابع اطلاعات است. البته باید بیان کرد که فناوری‌های نوین و دنیای دیجیتال بر این عوامل تأثیر قابل توجهی داشتند، از دیگر موارد مؤثر بر رفتار پژوهشگران می‌توان به عادت‌های اطلاع‌یابی، ویژگی‌های شخصیتی و فردی و همچنین رشته تخصصی و موضوعی، اشاره داشت (Collins & Jubb, 2012). پژوهشگران علوم انسانی با توجه به ماهیت این حوزه توجه ویژه‌ای به گونه‌های مختلف منابع اطلاعاتی دارند. تنوع گسترده موضوعات علوم انسانی، پژوهشگران این حوزه را تا حد زیادی متوجه منابع اطلاعاتی و بهره‌گیری از آن‌ها می‌کند، بنابراین دستیابی به منابع اطلاعاتی مؤثر و مستند، بسیار برای ایشان مهم است. عوامل گوناگونی از جمله رشد سریع و پراکنده انواع منابع منتشرشده در قالب‌های گوناگون، توسعه فناوری‌های اطلاعاتی و دیجیتال، رشد فزاینده منابع اطلاعاتی دیجیتال و حتی صرفاً دیجیتال، کمبود وقت به واسطه تعدد نقش‌های پژوهشگران، ناتوان بودن کتابخانه‌ها در ارائه خدمات تمام‌وقت و در دسترس و سایر موارد، پژوهشگران را علاقه‌مند و یا ناگزیر به علاقه و استفاده از منابع دیجیتال می‌کند. محدود شدن پژوهشگران به بهره‌گیری تنها از منابع اطلاعاتی سنتی (فیزیکی) محرومیت آن‌ها را از حجم وسیعی از اطلاعات مفید و به‌روز منجر می‌شود. دیگر نمی‌توان منکر شد منابع اطلاعاتی دیجیتال به‌عنوان یکی از مهم‌ترین و قدرتمندترین ابزارهای پژوهش در علوم مختلف و علوم انسانی شناخته می‌شوند و با توجه به توسعه فناوری‌ها و ابزارهای اطلاعاتی دیجیتال و در دسترس بودن آن‌ها، سهولت دستیابی و استفاده از منابع اطلاعاتی دیجیتال از مزایای ارزشمند آن‌ها در امر پژوهش محسوب می‌شود (Rafi et al., 2020; Alphonse & Mwantimwa, 2019). آنچه بسیار مهم و قابل توجه است بحث

دستیابی به منابع دیجیتال مناسب و مورد نیاز پژوهشگران در میان انبوهی از منابع اطلاعاتی دیجیتالی است که به سرعت در حال گسترش هستند. متخصصان حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی علاقه‌مند به حوزه سازمان‌دهی اطلاعات در طول حیات این رشته علمی همواره برای توسعه و بهبود روش‌ها و ابداع قوانینی برای سهولت در بازیابی و دستیابی به منابع اطلاعاتی تلاش داشته‌اند. با توسعه منابع و مجموعه‌های دیجیتال منابع اطلاعاتی این تلاش‌ها به این موضوع نیز سوق داده شده و در این راستا شاهد تحولاتی در سامانه‌های اطلاعاتی و قواعد فهرست‌نویسی و سازمان‌دهی منابع هستیم.

از نکات مهم و تأثیرگذار در حوزه سازمان‌دهی اطلاعات، بازیابی منابع اطلاعاتی دیجیتال از طریق شناسایی نقاط مهم دستیابی به انواع منابع اطلاعاتی دیجیتال است. نگاه متفاوت پژوهشگران رشته‌های مختلف علمی به خصوص متخصصان علوم انسانی به جنبه‌های مختلف و نقاط دستیابی به یک منبع اطلاعاتی دیجیتال، پژوهش در خصوص میزان اهمیت انواع نقاط دستیابی به منابع را از دیدگاه پژوهشگران و نظر متخصصان ضروری می‌سازد. نقاط دستیابی به نام، اصطلاح، کد، عنوان، واژه، عبارت و غیره اشاره دارد؛ واحدی از اطلاعات که نشان‌دهنده یک موجودیت خاص است که می‌تواند به‌عنوان کلید جستجو در بازیابی اطلاعات عمل کند که تحت آن فهرست کتابخانه یا پایگاه داده کتابشناختی ممکن است جستجو شود و ممکن است از طریق آن مواد کتابخانه شناسایی و بازیابی شوند (Access point, 2019). آگاهی از این موضوع که پژوهشگران و متخصصان موضوعی برای دستیابی به منابع اطلاعاتی دیجیتال بیشتر از چه نقاط بازیابی در جستجوها و استفاده از منابع بهره می‌گیرند می‌تواند در بازطراحی سامانه‌های فهرست‌نویسی به منظور بهبود عملکرد سامانه‌های اطلاعاتی در راستای افزایش هر چه بیشتر رضایت کاربران یک سامانه اطلاعاتی، تأثیر مثبتی داشته باشد. این آگاهی همچنین می‌تواند در طراحی نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای، طراحی رابط‌های کاربری و صفحات و امکانات جستجو در سامانه‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی، کمک به بهبود عملکرد فهرست‌نویسان اجتماعی، نحوه چینش صفحات ورود داده در فهرست‌نویسی انواع منابع اطلاعاتی دیجیتال و طراحی فیلدها با توجه به نظرهای متخصصان موضوعی درگیر پژوهش، و کمک به طراحان سامانه‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی برای توسعه امکانات خصوصی‌سازی صفحات جستجو کمک مؤثر داشته باشد.

از آنجا که پژوهشگران به واسطه ماهیت کار پژوهشی نیازمند جستجوی عمیق و کشف منابع اطلاعاتی‌ای هستند که بیشترین کمک را برای رفع نیاز پژوهشی آن‌ها کند، لذا نقاطی را مورد جستجو و بازیابی قرار می‌دهند که بتوانند مناسب‌ترین منابع را پیدا کنند، بنابراین مطالعه میزان اهمیتی که ایشان به نقاط دستیابی به انواع منابع دیجیتال می‌دهند علاوه بر موارد گفته‌شده، در پیش‌بینی رفتار اطلاع‌یابی و رهگیری شیوه‌های جستجوی آن‌ها مؤثر بوده و به توسعه‌دهندگان و طراحان نرم‌افزارها و سامانه‌های اطلاعاتی داخلی سازمان‌ها و مدیران وب‌سایت‌ها و شبکه‌های اجتماعی مؤسسات متبوع این امکان را دهد که مطابق با علایق و نیازهای کاربران اصلی خود به توسعه و بهبود عملکرد خود بپردازند. سازمان‌دهی منابع دیجیتال در یک سازمان مبتنی بر اصول استاندارد فهرست‌نویسی و بهره‌گیری از دیدگاه پژوهشگران و متخصصان حوزه موضوعی آن سازمان، کاربران را قادر به شناسایی و دستیابی به انواع منابع دیجیتال از مسیری آسان‌تر و قابل‌درک می‌کند و کشف منابع مرتبط و بهبود عملکرد سامانه اطلاعاتی سازمان را در پی خواهد داشت.

مطابق با گفته‌های فتاحی و ارسطو پور (۱۳۸۶) با توجه به اهمیت موضوع شناسایی و اهمیت عناصر داده‌ای و نقاط دستیابی، پژوهش‌های اندکی در این حوزه صورت گرفته است. ایشان در اثر خود به سه پژوهش مهم اشاره می‌کنند که نقش تأثیرگذاری در تعیین و اهمیت این عناصر داشته‌اند. پژوهش کران و آورام^۱ در سال ۱۹۷۶ صورت گرفته و دستاوردهای آن به‌منزله مبنایی برای تعریف ساختار مارک II بوده است. پژوهش سیل و همکاران^۲ در سال ۱۹۸۲ که هدف آن شناسایی عناصر داده‌ای به‌منظور بازیابی و مکان‌یابی مدارک مورد استفاده کاربران بوده است و پژوهش گروه مطالعاتی ایفلا در زمینه ملزومات کارکردی پیشینه‌های کتابشناختی، که کارکرد پیشینه‌ها را با توجه به رسانه‌های متفاوت، کاربردها و نیازهای مختلف بررسی کرده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در راستای برنامه‌ها و اهداف خویش مأموریت به انجام رساندن پژوهش‌های ارزنده در موضوعات مختلف علوم انسانی توسط اعضای هیئت علمی خود را دارد. اعضای هیئت علمی با تخصص‌ها و اهداف پژوهشی گوناگون برای انجام وظایف خود نیازمند و علاقه‌مند به در دسترس داشتن و استفاده از انواع منابع و به‌خصوص منابع دیجیتال هستند. جستجوها و استفاده‌های مداوم این اعضا با

^۱. Curran & Avram

^۲. Seal et al.

تخصص‌های مختلف سبب شده تا نگاه آن‌ها به استفاده از نقاط دستیابی مختلف به انواع منابع اطلاعاتی دیجیتال ارزشمند گردد. آگاهی از دیدگاه این متخصصان در خصوص میزان اهمیت نقاط دستیابی به انواع منابع دیجیتال می‌تواند حاوی اطلاعات مثبت و اثرگذار در راستای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای افزایش سطح کیفی و بهبود عملکرد سامانه‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی موجود در پژوهشگاه باشد. پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی علاوه بر سامانه‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی که خریده و یا مشترک شده دارای سامانه‌های اطلاعاتی است که خود طراحی و راه‌اندازی کرده است^۱. این پژوهش بر آن است تا با مطالعه و بررسی میزان اهمیت نقاط دستیابی به منابع اطلاعاتی دیجیتال، به شناسایی نقاط دستیابی به گونه‌های مختلف منابع اطلاعاتی دیجیتال از نگاه اعضای هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی بپردازد. نتایج این پژوهش کمک می‌کند تا مدیران و مسئولان طراحی و مدیریت سامانه‌های اطلاع‌رسانی نسبت به اصلاح و بهبود سامانه‌ها در راستای افزایش دسترس‌پذیری به منابع موردنیاز با خصوصیات اطلاع‌یابی متخصصان حوزه علوم انسانی اقدام کنند. همچنین نتایج حاصل از این پژوهش می‌تواند برای سایر مسئولان اطلاع‌رسانی، سایر مؤسسات مرتبط با علوم انسانی و طراحان سامانه‌های اطلاعاتی موردتوجه باشد. پژوهش حاضر در راستای دستیابی به هدف خود در پی پاسخ به تک پرسش اساسی زیر است:

مهم‌ترین نقاط دستیابی به انواع منابع اطلاعاتی دیجیتال از دیدگاه پژوهشگران علوم انسانی کدام‌ها هستند؟

پیشینه پژوهش

از جمله موارد معدودی که در پژوهش‌های فارسی به مطالعه نقاط دستیابی پرداخته شده است، پژوهش ارسطوپور (۱۳۸۷) است که با هدف بررسی مشکلات مربوط به نقاط دستیابی در فهرست‌های رایانه‌ای در چهار گروه مشکلات ذخیره‌سازی، ساختار فایل، جستجو و نمایش صورت گرفته و با دورنمایی از آینده به ارائه راهکار پرداخته است و به‌عنوان نتیجه‌گیری بیان می‌کند که تغییر رویکرد در فهرست‌های رایانه‌ای می‌تواند منجر به گشایش افق‌های جدیدی در بحث ساختار و نمایش پیشینه‌ها گردد. بیشتر پژوهش‌های داخلی صورت گرفته

^۱ پرتال جامع علوم انسانی؛ سامانه متخصصان و اساتید تاک؛ سامانه تحلیل مقالات علمی؛ پایگاه داده‌های پارسیگ و

در زمینه مطالعه بر روی عناصر فراداده در راستای میزان انطباق این عناصر در موضوعات و سازمان‌های گوناگون با عناصر فراداده‌ای استاندارد است، از جمله این موارد می‌توان به این پژوهش‌ها اشاره کرد: پژوهش بابایی (۱۳۹۰) که می‌گوید هیچ‌یک از وب‌سایت‌های مورد بررسی از عناصر فراداده‌ای هسته دویلین استفاده نکرده‌اند و در طراحی تمام این وب‌سایت‌ها از فراداده‌های عام زبان نشانه‌گذاری فرامتن استفاده شده است؛ اباذری و بابایی (۱۳۹۰) به این نتیجه رسیدند که طراحان صفحات وب به ابر برجسب‌ها بیشتر اهمیت می‌دهند تا طرح‌های فراداده‌ای خاصی همچون دویلین. آدام و همکاران (۱۳۹۴) پس از شناسایی ۲۵۰ عنصر از میان فراداده‌های موزه‌ای که در سازمان‌دهی فرش کاربرد دارند، بیان می‌کنند که یافته‌های پژوهش ایشان می‌تواند در بازیابی گسترده و دقیق اطلاعات، اعتباریابی و مدیریت آن، فراهم کردن شرایط مناسب برای انجام پژوهش‌هایی در ارتباط با فرش‌های موزه‌ای و مانند آن مورد استفاده قرار گیرد؛ کربلاآقایی کامران و همکاران (۱۳۹۵)، ۲۰۹ عنصر فراداده‌ای را برای سازمان‌دهی نقشه‌های جغرافیایی شناسایی کردند و کاربرگه سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی را کامل‌ترین کاربرگه توصیفی اعلام نمودند و همچنین خداشناس و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که می‌توان با به‌کارگیری عناصر شناسایی شده در مراکز موزه‌ای، بازیابی و همچنین مدیریت اطلاعات را - که یکی از اهداف مهم مراکز موزه‌ای است - بهبود بخشید و کاربران را به سمت مرتبط‌ترین نیاز اطلاعاتی‌شان راهنمایی کرد. از معدود پژوهش‌های یافت شده که نظر متخصصان را بر روی عناصر فراداده‌ای مطالعه کرده است، اثر راثی تهرانی و همکاران (۱۳۹۳) بود که در آن عناصر استانداردهای موجود فراداده‌ای برای اشیای موزه‌ای شناسایی و مقایسه شدند و برای این کار نظرات ۳۰ متخصص موزه در مورد اهمیت هر یک از عناصر پرسیده شده است. مطابق با یافته‌های این پژوهش، بیش از ۷۰ درصد عناصر استانداردها از نظر متخصصان مهم و مورد نیاز موزه‌های کشور دانسته شدند، همچنین علی‌پور و همکاران (۱۴۰۱) نیز بنابر نظر متخصصان حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی به آینده‌پژوهی سازمان‌دهی دانش پرداختند و چالش‌هایی از جمله کمبود پژوهش‌ها و نیروی انسانی را شناسایی کردند. اشرفی ریزی و کاظم‌پور (۱۴۰۱) نیز با مطالعه مدل‌های رفتار اطلاع‌یابی متخصصان، ۲۸ عنصر را در راستای نیاز اطلاعاتی ایشان معرفی کردند. قربانی و همکاران (۱۴۰۲) به شناسایی و تحلیل عوامل درونی و بیرونی مؤثر بر سازمان‌دهی منابع پرداخته و از

چالش‌های درونی به قالب فراداده مارک و مشارکت متخصصان موضوعی و از مسائل بیرونی به همکاری با متخصصان سایر سازمان‌ها اشاره کرده‌اند.

بویلاکا^۱ (۲۰۰۵) پژوهشی در دانشگاه پارما با هدف بررسی سازمان‌دهی عناوین مجلات الکترونیکی از دیدگاه کاربران علوم انسانی (اعضای هیئت علمی و دانشجویان) انجام داد تا مشخص شود رویکرد اتخاذشده توسط کتابخانه چه تأثیری بر استفاده از مجلات الکترونیکی دارد و اینکه سازمان‌دهی مجله‌های الکترونیکی باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد تا امکان کشف آسان منابع را فراهم کند. کاربران اطلاق چندین نقطه دستیابی (از جمله درج فهرست الفبایی عناوین و فهرست موضوعات در وب‌سایت) به مجله‌های الکترونیکی را برای بازیابی مرتبط‌تر مناسب دیده بودند. نتایج پژوهش همچنین بیانگر این موضوع بودند که باید روابط کاربری برای جستجوی منابع الکترونیکی بازطراحی گردند. لیوایز و دی‌گروت^۲ (۲۰۰۸) در مقاله خود در پی این هستند که نشان دهند چگونه یک کتابخانه دانشگاهی نقاط دسترسی را به خدمات مرجع دیجیتالی خود خارج از صفحات وب کتابخانه سنتی خود (به‌عنوان مثال فهرست آنلاین، پایگاه‌های داده اشتراک) اضافه می‌کند. ایشان همچنین به دنبال تعیین این موضوع بودند که چگونه و تا چه حد این نقاط دسترسی توسط کاربران استفاده شده‌اند. ایشان به این نتیجه می‌رسند که کاربران بیش از ۲۵ درصد از نقاط دسترسی در منابع خارجی استفاده می‌کردند و با توجه به نیازهای پژوهشی خود از نقاط دسترسی استفاده کردند و همچنین افزایش در میزان تراکنش‌های مرجع دریافتی پس از اضافه شدن نقاط دسترسی خارجی مشاهده شده است. المعیتا و همکاران^۳ (۲۰۲۰) با مقایسه و مطالعه فراداده‌های موجود در موضوع میراث فرهنگی به شناسایی فرصت‌ها و چالش‌ها پرداختند و چهارچوب پیشنهادی متشکل از رویکردها و روش‌هایی که انتظار می‌رود دسترسی به ابرداده‌ها را به‌ویژه در مجموعه‌های میراث فرهنگی افزایش دهد و برای کسانی که دانش محدودی در مورد میراث فرهنگی دارند مفید باشد را ارائه داده‌اند. کلارک و شون‌مکر^۴ (۲۰۲۰) پژوهشی با هدف شناسایی و تعیین نقاط دسترسی بالقوه برای منابع متنوع کتابخانه انجام دادند، نتایج پژوهش ایشان نشان داد عناصر فراداده‌ای که جنسیت، شغل، منطقه جغرافیایی، مخاطب و سن را توصیف می‌کنند، در حال حاضر در بسیاری از طرح‌واره‌ها

^۱. Bevilacqua, F.

^۲. Lewis & Degroote

^۳. Alma'aitah et al.

^۴. Clarke & Schoonmaker

وجود دارند و می‌توانند به‌طور بالقوه برای ارائه دسترسی به مواد کتابخانه‌ای متنوع مورد استفاده قرار گیرند. با این حال، عناصر فراداده لازم برای نشان دادن هویت نژادی، قومی، ملی و فرهنگی در حال حاضر در اشکال خاص لازم برای امکان دسترسی به منابع و ارزیابی مجموعه وجود ندارد. آیشلر و دیگران^۱ (۲۰۲۱) با مقایسه شماهای فراداده‌ای موجود، مطالعاتی در خصوص تولید عناصر فراداده‌ای در یک زیرساخت مدیریت داده انجام دادند و به این نتیجه رسیدند که ارزیابی مدل‌های فراداده موجود نشان می‌دهد که هیچ‌یک تاکنون به اندازه کافی عمومی نیستند؛ زیرا مبنای طراحی آن‌ها مناسب نیست. بورک و همکاران^۲ (۲۰۲۲) نیز با بررسی فراداده‌های موجود به ارائه مدلی برای سازمان‌دهی و ایجاد یک آرشیو دیجیتال زبان مبتنی بر ویژگی‌های افراد دست زدند. دلاور و همکاران^۳ (۲۰۲۳) روش‌های کامپیوتری و یادگیری ماشینی را برای تولید فراداده مناسب و جستجوپذیری روزنامه‌های تاریخی دیجیتال شده را بررسی و بیان می‌کنند که این فناوری‌ها دسترسی‌پذیری و جستجو را تسهیل می‌کنند، نتایج نشان می‌دهد که گردش کار پیشنهادی، دسترسی و جستجوی روزنامه‌های تاریخی دیجیتال را بهبود می‌بخشد و همچنین به ساخت مجموعه‌هایی برای پژوهش‌های علوم انسانی دیجیتال کمک می‌کند. سینق و مادالی^۴ (۲۰۲۳) با مطالعه ۱۲ ابزار منبع باز مدیریت فراداده به شکاف‌هایی در برنامه‌های مدیریت فراداده پی برده و یک چهارچوب مفهومی برای مدیریت داده‌های پژوهشی پیشنهاد کرده‌اند. یه^۵ (۲۰۲۳) در پژوهش خود یک شمای فراداده برای مجموعه دیجیتال لباس‌های سنتی به‌عنوان یک نماد فرهنگی ایجاد کرده که از پنج لایه داده‌های طبقه‌بندی‌شده، داده‌های منبع، داده‌های توصیفی، داده‌های مفهومی و داده‌های مدیریتی و همچنین ۲۸ عنصر داده تشکیل شده است که سهولت اشتراک‌گذاری و تعامل را فراهم می‌کند. چاپا و همکاران^۶ (۲۰۲۳) شیوه‌های ایجاد فراداده در یک مخزن داده دانشگاهی در حوزه موضوعی کشاورزی و منابع طبیعی با بهره‌گیری از دیدگاه متخصصان را بررسی کرده و به این نتیجه رسیده که تنها فراداده مورد استفاده دابلین کور بوده است.

1. Eichler et al.

2. Burke et al.

3. Dilawar et al.

4. Singh & Madalli

5. Ye, Q.

6. Chapepa et al.

نگاهی به پیشینه‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که بررسی نقاط دستیابی و عناصر فراداده‌ای در زمینه سازمان‌دهی منابع اطلاعاتی دیجیتال، هرچند محدود در داخل و خارج از کشور انجام شده است و نتایج برخی از این پژوهش‌ها بسیار مهم بوده و بنیان و ساختار برخی استانداردهای مهم را شکل داده‌اند. در این میان پژوهش‌های محدودتری مطالعه بر روی نقاط دستیابی را از دیدگاه متخصصان بررسی کرده‌اند و نشان داده‌اند که چگونه می‌توان از این نقطه‌نظرات برای سازمان‌دهی محتوای دیجیتال در سازمان‌ها استفاده کرد.

روش‌شناسی پژوهش

ماهیت اصلی پژوهش حاضر کاربردی است. روش انجام این پژوهش پیمایشی - توصیفی است و رویکرد موردی دارد. جامعه مورد پژوهش در این کار اعضای هیئت‌علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی است. برای دریافت نظرات و دیدگاه‌های اعضای هیئت‌علمی در زمینه نقاط دسترسی، پرسش‌نامه‌ای حاوی اطلاعات هر منبع و فیلدهای مرتبط هر یک در اختیار ایشان قرار گرفت. پرسش‌نامه در اختیار تمامی اعضای هیئت‌علمی قرار گرفت و نمونه‌گیری صورت نگرفت. تعداد جامعه پژوهش در زمان گردآوری داده‌ها^۱ ۱۳۸ نفر بوده است. پرسش‌نامه گفته‌شده انواع گونه‌های محتوای اطلاعاتی مرسوم در پژوهشگاه را در اختیار اعضا قرار داده و از آنان خواسته است تا میزان اهمیت هر فیلد را در قالب یک طیف لیکرت از بسیار زیاد تا بسیار کم بسنجند. برای تعیین فیلدها از استاندارد دابلیو کور که به‌واسطه بهره‌گیری اعضای هیئت‌علمی پژوهشگاه از کتابخانه به‌صورت غیرمستقیم با آن آشنا هستند، الهام گرفته شده است.

برای بررسی روایی صوری و محتوایی ابزار پژوهش، پرسش‌نامه در اختیار پنج نفر از استادان و صاحب‌نظران در حوزه‌های محتوای دیجیتال و سازمان‌دهی اطلاعات و دانش، قرار گرفت و پس از دریافت نظرهای آن‌ها، و جمع‌بندی موارد، با حذف و ویرایش برخی پرسش‌ها، تغییرات لازم در آن‌ها اعمال شد. برای تعیین میزان پایایی پژوهش، پرسش‌نامه پژوهش برای ۱۰ نفر از اعضای جامعه پژوهش ارسال شد و پس از جمع‌آوری و استخراج نتایج، توسط نرم‌افزار اس.پی.اس.اس.^۲ و استفاده از آزمون آماری آلفای کرونباخ، میزان

^۱. گردآوری داده‌ها در پاییز و زمستان ۱۴۰۱ صورت گرفته است.

^۲. SPSS

پایداری به‌دست آمده برای ۱۰ پاسخگو معادل ۰/۸۹۴ به‌دست آمده که بیانگر وجود پایایی قوی بین عناصر موجود در این پرسش‌نامه است. داده‌های گردآوری شده از طریق پرسش‌نامه‌ها از طریق برنامه اکسل^۱ وارد جداول جداگانه شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها

در راستای پاسخ به پرسش پژوهش، میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیلهای بازیابی انواع گونه‌های مختلف منابع اطلاعاتی دیجیتال که بیشتر مورد استفاده متخصصان علوم انسانی است در قالب جداول چندگانه ارائه می‌شود. داده‌های مربوط به هر فیلد در هر جدول در قالب درصد آمده است تا تحلیل آن برای مخاطب آسان‌تر باشد. با نگاهی به هر جدول مشخص می‌گردد که پژوهشگران علوم انسانی (مطالعه موردی پژوهشگاه علوم انسانی) در هنگام جستجوی هر نوع محتوای دیجیتال، چه مواردی برایشان اهمیت بیشتری دارد. از آنجاکه درک مطالب هر جدول ساده است، دیگر نسبت به تفصیل و تفسیر صوری آن‌ها اقدام خاصی نشده است و تنها اشاره‌ای به موارد پراهمیت خواهد شد.

جدول ۱. درصد میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیلهای بازیابی کتاب الکترونیکی از دیدگاه اعضای هیئت علمی

نوع منبع اطلاعاتی	میزان اهمیت		خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
	عنوان فیلد	عنوان فیلد					
کتاب الکترونیکی	پدیدآور حقیقی	۸۳/۳	۱۶/۷				
	تولد / وفات پدیدآور			۳۳/۳	۳۱/۴	۳۵/۳	
	پدیدآور حقوقی		۱۶/۷				۳۵/۳
	عنوان قراردادی	۱۴/۷			۹/۳	۵۰	۲۶
	عنوان	۸۱/۵	۱۸/۵				
	عنوان فرعی	۳/۸	۶۳	۱۶/۶			
	عنوان برابر	۵/۶	۵۹/۲	۱۶/۶			۳/۸
	مترجم	۶۳	۲۷/۷	۹/۲			
	ویرایشگر	۲۱/۲	۳۳/۳	۲۷	۹/۲		۹/۲

^۱. Excel

اهمیت نقاط دستیابی به منابع اطلاعاتی دیجیتال از دیدگاه پژوهشگران علوم انسانی...؛ رادفر | ۴۵

۱۱/۲	۷/۴	۵۵/۵	۲۶		گردآورنده
۷/۴	۱۸/۵	۳۵/۳	۲۶	۱۳	نوبت ویرایش کتاب
۱/۹	۵/۷	۸۱/۵	۷/۴	۵/۶	نوبت چاپ کتاب
		۱۸/۵	۲۶	۵۵/۵	ناشر
		۲۲/۲	۵۰	۲۷/۷	محل نشر
۱۳	۳۵/۳	۲۶	۱۸/۴	۷/۴	سال نشر
۳۷	۵۰	۷/۴	۵/۶		تعداد صفحات
۳۱/۴	۴۶/۳	۱۳	۵/۶	۳/۸	تصاویر، عکس و جداول
۱۳	۱۸/۵	۶۶/۶		۱/۹	فروست
	۷/۴	۲۶	۱۱/۲	۵۵/۵	عنوان به زبان اصلی
۲۲/۲	۳۵/۳	۳۳/۳	۹/۲		یادداشت‌های توضیحی
	۱/۹	۱۴/۸	۲۷/۷	۵۵/۵	زبان
۱۳	۹/۲	۵۹/۲	۱۱/۲	۷/۴	واژه‌نامه
۲۴/۱	۱۳	۳۷	۱۶/۶	۹/۲	کتاب‌نامه
۱۳	۲۶	۳۵/۳	۱۸/۵	۷/۴	نمایه
			۱۶/۶	۸۳/۳	موضوع
۷/۴	۲۲/۲	۵۵/۵	۹/۲	۵/۶	موضوع به سایر زبان‌ها
۳/۷	۷۴	۱۶/۶		۵/۶	شابک (ISBN)
۳/۸	۲۲/۲	۵۱/۸	۱۴/۷	۵/۶	چکیده
	۱۶/۶	۲۷/۷	۳۳/۳	۲۲/۲	رده اصلی
۶۸/۵	۹/۲	۱۳	۹/۲		تاریخ تولید قالب دیجیتال
۵۱/۸	۳۱/۴	۱۳	۳/۷		محل دیجیتال‌سازی
۵/۶	۱۱/۲	۳۵/۳	۱۴/۷	۳۳/۳	قالب فایل
۷/۴	۱۶/۶	۳۱/۴	۲۶	۱۸/۵	حجم فایل

در جدول ۱ به درصد میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیلدهای بازیابی کتاب الکترونیکی، به‌عنوان یک‌گونه پراهمیت و پر استفاده در حوزه محتوای دیجیتال پرداخته شده است. همان‌طور که پیداست، موضوع، عنوان و پدیدآور اصلی مهم‌ترین فیلدهای مورد توجه پژوهشگران هستند و در ادامه مواردی چون زبان، ناشر و عنوان به زبان اصلی از موارد قابل اشاره هستند.

جدول ۲. درصد میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیلدهای بازیابی کتاب چاپ سنگی از دیدگاه اعضای هیئت علمی

نوع منبع اطلاعاتی	میزان اهمیت				
	عنوان فیلد	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم
کتاب‌های چاپ سنگی (قالب دیجیتال)	عنوان	۹۲/۶	۷/۴		
	مؤلف	۸۸/۸	۱۱/۲		
	خط	۵۵/۵	۲۷/۷	۱۱/۲	۳/۷
	کاتب	۳۳/۳	۲۶	۳۱/۴	۷/۴
	محل چاپ	۵/۶	۵۵/۶	۳۱/۵	۷/۴
	تاریخ چاپ	۶۶/۶	۱۸/۵	۹/۲	۵/۶
	نام چاپخانه	۱۱/۲	۳۳/۳	۲۷/۷	۱۴/۷
	تعداد صفحه		۱۶/۶	۶۶/۶	۱۱/۲
	زبان	۳۵/۳	۱۴/۷	۳۳/۳	۱۱/۲
	قطع	۷/۴	۱۱/۲	۵۹/۲	۹/۲
	موضوع	۸۱/۵	۱۸/۵		
	یادداشت	۵۵/۵	۱۴/۸	۲۷/۷	۱/۹
	مندرجات	۵/۶	۹/۲	۵۵/۵	۲۲/۲
	مترجم	۳۳/۳	۲۶	۱۶/۶	۱۳
	رده اصلی	۵۵/۵	۱۱/۲	۲۶	۷/۴
	تاریخ تولید قالب دیجیتال	۱۱/۲	۱۳	۵۹/۲	۱۱/۲
	محل دیجیتال‌سازی		۲۲/۲	۶۳	۷/۴
	قالب فایل	۳۷	۳۳/۳	۱۸/۵	۹/۲
	حجم فایل	۳۳/۳	۳۵/۳	۱۶/۶	۱۳

در جدول ۲ میزان اهمیت فیلدهای موردنظر اعضا در زمینه کتاب‌های چاپ سنگی آورده شده است، طبق داده‌های این جدول، عنوان، مؤلف و موضوع مهم‌ترین موارد و بعد از آن‌ها تاریخ چاپ، خط، یادداشت و رده اصلی از درجه بالای اهمیت برخوردارند.

اهمیت نقاط دستیابی به منابع اطلاعاتی دیجیتال از دیدگاه پژوهشگران علوم انسانی...؛ رادفر | ۴۷

جدول ۳. درصد میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیلهای بازیابی کتاب خطی از دیدگاه اعضای هیئت علمی

نوع منبع اطلاعاتی	میزان اهمیت				
	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
کتاب‌های خطی (قالب دیجیتال)	۱۰۰				
	نام (عنوان) کتاب				
	مؤلف	۹۲/۶	۷/۴		
	کاتب (خطاط)	۲۶/۶	۳۴/۷	۲۶/۳	۶/۶
	صحاف	۱۳	۷/۴	۶۸/۵	۱۱/۲
	محل کتابت	۲۴/۶	۱۴/۷	۴۹/۴	۷/۴
	نوع خط	۶۸/۵	۱۸/۵	۹/۲	۳/۸
	نوع قلم	۱/۹	۱۶/۶	۴۶/۳	۲۲/۲
	سال	۶۳	۲۲/۲	۹/۲	۵/۶
	نوع کاغذ	۳/۸	۱۳	۶۶/۶	۹/۲
	رنگ کاغذ	۵/۶	۱۶/۶	۶۳	۹/۲
	زبان	۲۷/۷	۵۹/۲	۱۳	
	تعداد برگ	۳/۸	۱۳	۵۰	۲۲/۲
	اندازه کتاب (طول و عرض)	۱۳	۱۶/۶	۴۶/۳	۱۱/۲
	تعداد سطور		۱۱/۲	۴۲/۶	۲۹/۶
	اندازه نوشته	۳/۸	۱۴/۷	۳۵/۳	۲۷/۷
	ملاحظات	۵/۶	۹/۲	۵۵/۵	۲۲/۲
	نوع جلد	۷/۴	۱۱/۲	۵۹/۲	۹/۲
	شرح پدیدآور	۳۳/۳	۱۴/۷	۳۵/۳	۱۱/۲
	شرح آغاز و انجام	۳۵/۳	۲۲/۲	۲۹/۶	۷/۴
	اثر مهر و نشان	۷/۴	۱۸/۵	۳۵/۳	۲۶
	شرح آسیب‌های نسخه	۲۹/۶	۱۶/۶	۳۷	۱۱/۲
	موضوع	۸۱/۵	۱۶/۶	۱/۹	
	رده اصلی	۶۶/۶	۲۷/۷	۱۴/۷	۱/۹
	تاریخ تولید قالب دیجیتال	۹/۲	۱۴/۷	۶۳	۷/۴
	محل دیجیتال‌سازی	۵/۶	۲۲/۲	۵۵/۵	۹/۲
	قالب فایل	۳۷	۲۹/۶	۲۲/۲	۷/۴

	۱۱/۲	۱۶/۶	۳۷	۳۵/۳	حجم فایل
--	------	------	----	------	----------

داده‌های جدول ۳ بیان می‌کند که مهم‌ترین فیله‌های مورد توجه اعضای هیئت علمی در زمینه جستجوی کتاب‌های خطی، همانند موارد قبلی، عنوان، مؤلف و موضوع است و نوع خط و رده اصلی در مراتب بعدی قرار دارند.

جدول ۴. درصد میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیله‌های بازیابی نشریات از دیدگاه اعضای هیئت علمی

نوع منبع اطلاعاتی	میزان اهمیت				
	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
نشریات (قالب دیجیتال)			۱۶/۶	۱۴/۷	۶۸/۵
				۱۶/۶	۸۵/۲
		۳/۸	۷/۴	۲۲/۲	۶۶/۶
		۱/۹	۹/۲	۲۶	۶۳
		۳/۸	۷/۴	۳۳/۳	۵۵/۵
	۱۳	۱۴/۷	۲۷/۷	۳۳/۳	۱۱/۲
	۱۳	۹/۲	۵۹/۲	۱۱/۲	۷/۴
	۵/۶	۱۱/۲	۳۵/۳	۱۴/۷	۳۳/۳
	۱/۹	۷/۴	۳۱/۴	۲۶	۳۳/۳
		۷/۴	۲۹/۶	۲۷/۷	۳۵/۳
	۱/۹	۱/۹	۲۹/۶	۳۱/۴	۳۷
	۷/۴	۲۲/۲	۵۵/۵	۹/۲	۵/۶
	۱/۹	۹/۲	۱۶/۶	۴۶/۳	۲۷/۷
			۹/۲	۲۲/۲	۶۸/۵
			۱/۹	۳۱/۴	۶۶/۶
		۳/۸	۱۱/۲	۲۲/۲	۶۳
		۱/۹	۱۱/۲	۳۱/۴	۵۵/۵
	۵/۶	۱۳	۱۸/۵	۱۶/۶	۴۶/۳

اهمیت نقاط دستیابی به منابع اطلاعاتی دیجیتال از دیدگاه پژوهشگران علوم انسانی... | رادفر | ۴۹

۱۱/۲	۱۶/۶	۵۱/۸	۱۴/۷	۵/۶	آدرس پستی
	۱۴/۷	۳۵/۳	۲۷/۷	۱۶/۶	آدرس اینترنتی
۳/۸	۱۱/۲	۷۴	۹/۲	۱/۹	یادداشت‌ها

با نگاهی به جدول ۴ دریافت می‌شود که مهم‌ترین فیلدها به‌عنوان نقاط دستیابی و بازیابی مؤثر از دیدگاه اعضا در مورد محتوای دیجیتال نشریات، عنوان، شماره راهنما، زبان و موضوع اصلی هستند و امتیاز نشریه در رتبه بعد قرار دارد.

جدول ۵. درصد میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیلدهای بازیابی پایان‌نامه‌ها از دیدگاه اعضای هیئت‌علمی

نوع منبع اطلاعاتی	میزان اهمیت / عنوان فیلد	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
پایان‌نامه (قالب) دیجیتال	شماره راهنما (پایان‌نامه)	۵/۶	۹/۲	۵۵/۵	۲۲/۲	۷/۴
	پدیدآورنده	۵۵/۵	۲۷/۷	۱۱/۲	۵/۶	
	پدیدآورنده به زبان دیگر	۵/۶	۹/۲	۵۵/۵	۲۲/۲	۷/۴
	سال تولد و وفات	۱۱/۲	۳۳/۳	۳۷	۹/۲	۹/۲
	عنوان	۸۱/۵	۱۴/۷	۳/۸		
	عنوان به زبان دیگر	۷/۴	۱۸/۵	۳۵/۳	۲۶	۱۳
	عنوان فرعی	۳/۸	۱۳	۶۶/۶	۹/۲	۷/۴
	مقطع تحصیلی	۴۲/۶	۲۲/۲	۲۷/۷	۷/۴	
	رشته تحصیلی	۶۶/۶	۲۶	۷/۴		
	استاد راهنما	۵۵/۵	۱۴/۸	۲۷/۷	۱/۹	
	استاد راهنما به زبان دیگر	۱۱/۲	۳۳/۳	۲۷/۷	۱۴/۷	۱۳
	استاد مشاور	۳۷	۳۳/۳	۱۸/۵	۹/۲	۱/۹
	استاد داور	۱۱/۲	۱۳	۵۹/۲	۱۱/۲	۵/۶
	دانشگاه یا پژوهشگاه محل تحصیل	۵۰	۳۳/۳	۱۴/۸	۱/۹	
	دانشکده یا پژوهشکده	۱۳	۲۲/۲	۳۵/۳	۱۶/۶	۹/۲
	گروه	۷/۴	۱۸/۴	۲۶	۳۵/۳	۱۳
تاریخ دفاع	۵۵/۵	۲۷/۷	۱۱/۲	۳/۷	۱/۹	

	۵/۶	۹/۲	۱۸/۵	۶۶/۶	زبان متن
۵/۶	۱۱/۲	۳۳/۳	۱۴/۷	۳۵/۳	زبان چکیده
۵/۶	۱۱/۲	۵۹/۲	۱۳	۱۱/۲	مشخصات ظاهری / صفحه شمار
۱/۹	۷/۴	۳۱/۴	۲۶	۳۳/۳	یادداشت
۵/۶	۷/۴	۲۹/۶	۲۲/۲	۳۵/۳	کتاب‌نامه
۱۱/۲	۱۳	۱۶/۶	۲۶	۳۳/۳	واژه‌نامه
	۱/۹	۲۲/۲	۱۶/۶	۵۹/۲	توصیفگر (موضوع)
۱/۹	۷/۴	۲۲/۲	۳۱/۴	۳۷	توصیفگر به زبان دیگر
۱۳	۳۵/۳	۲۶	۱۸/۴	۷/۴	چکیده
۱/۹	۷/۴	۲۹/۶	۱۱/۲	۵۰	رده اصلی
۱۳	۱۴/۷	۲۷/۷	۳۳/۳	۱۱/۲	مندرجات
۶۳	۹/۲	۱۴/۷	۹/۲	۳/۸	تاریخ تولید قالب دیجیتال
۴۶/۳	۳۱/۴	۱۸/۵	۳/۷		محل دیجیتال‌سازی
۵/۶	۷/۴	۳۵/۳	۱۶/۶	۳۵/۳	قالب فایل
۷/۴	۱۳	۳۳/۳	۲۷/۷	۱۸/۵	حجم فایل

بنابر اطلاعات مندرج در جدول ۵ که در زمینه درصد میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیله‌های بازیابی پایان‌نامه‌ها (و رساله‌ها) از دیدگاه اعضای هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی است، عنوان پایان‌نامه، رشته تحصیلی نگارنده و زبان اثر مهم‌ترین موارد تشخیص داده شده‌اند. توصیفگر، پدیدآورنده و تاریخ دفاع نیز سایر فیله‌های مورد توجه اعضا برای جستجوی پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها هستند. دانشگاه محل تحصیل، استاد راهنما و مقطع تحصیلی نیز در ادامه از موارد بااهمیت برای پاسخ‌دهندگان بوده است. مواردی چون محل و تاریخ دیجیتال‌سازی، گروه آموزشی و عنوان فرعی از جمله مواردی است که اهمیت آن برای جستجوی پایان‌نامه‌ها از نظر اعضای هیئت علمی پایین بوده است.

اهمیت نقاط دستیابی به منابع اطلاعاتی دیجیتال از دیدگاه پژوهشگران علوم انسانی...؛ رادفر | ۵۱

جدول ۶. میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیلهای بازیابی طرحهای پژوهشی از دیدگاه اعضای هیئت علمی

نوع منبع اطلاعاتی	میزان اهمیت				
	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
طرح های پژوهشی (قالب دیجیتال)	۹/۲	۱۱/۲	۵۱/۸	۱۸/۵	۷/۴
	۵۹/۲	۳۱/۴	۹/۲		
	۵/۶	۲۲/۲	۵۵/۵	۹/۲	۷/۴
	۹/۲	۳۳/۳	۳۸/۸	۱۱/۲	۷/۴
	۸۳/۳	۱۳	۳/۸		
	۲۹/۶	۱۸/۵	۳۱/۴	۱۳	۷/۴
	۶۶/۶	۱۳	۹/۲	۷/۴	۳/۸
	۵۵/۵	۱۴/۸	۲۷/۷	۱/۹	
	۱۴/۷	۳۳/۳	۲۷/۷	۱۱/۲	۱۳
	۱۸/۵	۳۳/۳	۳۷	۷/۴	۳/۸
	۱۳	۱۴/۷	۵۹/۲	۷/۴	۵/۶
	۳۸/۸	۳۳/۳	۱۴/۸	۷/۴	۵/۶
	۸۳/۳	۱۶/۶			
	۵۰	۲۷/۷	۱۶/۶	۳/۷	۱/۹
	۷۴	۱۴/۷	۱۱/۲		
	۱۴/۷	۳۵/۳	۳۳/۳	۱۱/۲	۵/۶
	۷/۴	۱۳	۶۳	۱۱/۲	۵/۶
	۳۸/۸	۲۲/۲	۳۱/۴	۵/۶	۱/۹
	۳۷	۲۲/۲	۲۹/۶	۵/۶	۵/۶

در جدول ۶ فیلهای اهمیت دار برای بازیابی طرحهای پژوهشی از دید اعضای هیئت علمی، عنوان، موضوع و کارفرما معجری طرح بوده اند و بعد از آن، معجری طرح و سال ارائه مهم تشخیص داده شده اند.

جدول ۷. درصد میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیله‌های بازیابی اسناد الکترونیکی از دیدگاه اعضای هیئت علمی

نوع منبع اطلاعاتی	میزان اهمیت				
	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
اسناد (قالب دیجیتال)					عنوان فیلد
	۱/۹	۷/۴	۳۱/۴	۲۶	۳۳/۳
	۱/۹	۳/۷	۱۱/۲	۲۷/۷	۵۵/۵
			۷/۴	۱۸/۵	۷۴
		۳/۸	۱۴/۸	۲۷/۷	۵۱/۸
	۱/۹	۳/۷	۱۱/۲	۲۷/۷	۵۵/۵
	۷/۴	۲۲/۲	۵۵/۵	۹/۲	۵/۶
	۳۷	۱۴/۷	۲۲/۲	۳/۷	۳/۷
				۱۸/۵	۸۱/۵
	۱/۹	۹/۲	۱۸/۵	۳۳/۳	۳۷
	۵/۶	۱۱/۲	۵۹/۲	۱۳	۱۱/۲
	۷/۴	۲۷/۷	۵۵/۵	۷/۴	۱/۹
	۱۱/۲	۱۳	۱۶/۶	۲۶	۳۳/۳
	۵/۶	۱۱/۲	۳۳/۳	۱۴/۷	۳۵/۳
		۳/۷	۱۳	۲۷/۷	۵۵/۵
	۱/۹	۷/۴	۲۹/۶	۱۱/۲	۵۰
	۱۳	۲۶	۳۵/۳	۱۸/۵	۷/۴
	۵/۶	۱۱/۲	۳۳/۳	۱۴/۷	۳۵/۳
			۷/۴	۱۱/۲	۸۱/۵
	۵/۶	۱۳	۲۹/۶	۱۶/۶	۳۵/۳
۹/۲	۱۴/۷	۳۱/۴	۳۳/۳	۱۱/۲	
۹/۲	۹/۲	۲۲/۲	۲۶	۳۳/۳	

اهمیت نقاط دستیابی به منابع اطلاعاتی دیجیتال از دیدگاه پژوهشگران علوم انسانی...؛ رادفر | ۵۳

۱۳	۲۷/۷	۳۸/۸	۱۳	۷/۴	تاریخ توصیف
۵/۶	۱۱/۲	۳۳/۳	۱۴/۷	۳۵/۳	یادداشت آرشیویست
۵/۶	۹/۲	۶۳	۱۳	۹/۲	تاریخ تولید قالب دیجیتال
۷/۴	۹/۲	۶۳	۱۸/۵	۱/۹	محل دیجیتال سازی
۱/۹	۵/۶	۱۸/۵	۳۳/۳	۴۲/۶	قالب فایل
۱/۹	۱۳	۱۶/۶	۳۵/۳	۳۳/۳	حجم فایل

داده‌های جدول ۷ بیانگر این موضوع هستند که مهم‌ترین فیلهای تشخیص داده شده برای بازیابی اسناد دیجیتال، موضوع، زبان و عنوان رسمی سند است و پدید آور و تاریخ سند در مرحله بعدی قرار دارند.

جدول ۸ درصد میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیلهای بازیابی مقالات از دیدگاه اعضای هیئت علمی

نوع منبع اطلاعاتی	میزان اهمیت					
	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
مقالات - نشریات و همایش‌ها (قالب دیجیتال)		۱/۹	۵/۶	۱۳	۷۹/۶	نویسنده یا نویسندگان
		۳/۸	۷/۴	۱۱/۲	۷۷/۷	عنوان
	۱۱/۲	۲۲/۲	۳۸/۸	۱۸/۵	۹/۲	عنوان به زبان دیگر
	۷/۴	۳/۸	۹/۲	۱۳	۶۶/۶	عنوان نشریه یا همایش
	۱/۹	۷/۴	۲۶	۲۲/۲	۴۲/۶	عنوان مجموعه مقالات
	۱۱/۲	۱۶/۶	۲۴/۱	۳۱/۴	۱۸/۵	شماره صفحات
	۵/۶	۱/۹	۵۵/۵	۱۴/۸	۲۲/۲	تعداد صفحات
	۵/۶	۱۴/۷	۲۷/۷	۳۳/۳	۱۸/۵	محل نشر
		۳/۸	۱۶/۶	۳۳/۳	۴۶/۳	زبان
		۱/۹	۱۱/۲	۱۶/۶	۷۰/۳	موضوعات
			۵/۶	۱۱/۲	۸۳/۳	تاریخ چاپ
	۹/۲	۱۶/۶	۳۵/۳	۲۲/۲	۱۳	تاریخ پذیرش
	۱۳	۷/۴	۲۶	۱۸/۴	۳۵/۳	دوره یا جلد نشریه
	۱/۹	۳/۷	۳۵/۳	۲۷/۷	۳۱/۴	شماره نشریه
	۵/۶	۱۳	۲۹/۶	۱۶/۶	۳۵/۳	تاریخ برگزاری همایش

۹/۲	۱۴/۷	۳۱/۴	۳۳/۳	۱۱/۲	محل برگزاری همایش
۹/۲	۹/۲	۲۲/۲	۲۶	۳۳/۳	چکیده
۱۳	۲۷/۷	۳۸/۸	۱۳	۷/۴	زبان چکیده
۹/۲	۹/۲	۲۲/۲	۲۶	۳۳/۳	وضعیت نمایه‌سازی در پایگاه‌ها
۵/۶	۱۳	۳۸/۸	۲۹/۶	۱۳	تاریخ تولید قالب دیجیتال
۷/۴	۱۶/۶	۵۹/۲	۱۳	۳/۸	محل دیجیتال‌سازی
۱/۹	۳/۸	۲۷/۷	۲۴/۱	۴۲/۶	قالب فایل
۵/۶	۵/۶	۲۲/۲	۲۹/۶	۳۷	حجم فایل

با توجه به داده‌های مندرج در جدول ۸ در زمینه میزان اهمیت فیلهای دستیابی مقالات، تاریخ چاپ، نویسنده، عنوان و موضوعات از مهم‌ترین موارد هستند.

جدول ۹. درصد میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیلهای بازیابی نرم‌افزار و چند رسانه‌ای از دیدگاه اعضای هیئت علمی

نوع منبع اطلاعاتی	میزان اهمیت عنوان فیلد	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
نرم‌افزار و چند رسانه‌ای‌ها	عنوان	۸۵/۲	۷/۴	۷/۴		
	پدیدآورندگان	۸۳/۳	۱۱/۲	۵/۶		
	صاحب امتیاز	۳/۷	۳/۷	۲۲/۲	۱۴/۷	۳۷
	تولیدکننده	۳۸/۸	۲۷/۷	۲۷/۷	۳/۷	۱/۹
	وضعیت دسترسی	۳۳/۳	۲۶	۳۱/۴	۷/۴	۱/۹
	موضوع	۸۱/۵	۹/۲	۷/۴	۱/۹	
	کارگردان	۶۳	۱۸/۵	۱۳	۵/۶	
	صدابردار	۱۱/۲	۳۳/۳	۲۷/۷	۱۴/۷	۱۳
	فیلم‌بردار	۷/۴	۱۶/۶	۵۹/۲	۱۱/۲	۵/۶
	بازیگر	۳۵/۳	۱۴/۷	۳۳/۳	۱۱/۲	۵/۶
	خواننده	۲۹/۶	۱۱/۲	۳۷	۹/۲	۱۳
	راوی	۲۶	۱۸/۵	۳۵/۳	۱۱/۲	۹/۲
	تدوین‌کننده		۵/۶	۲۹/۶	۴۶/۳	۱۸/۵
	سایر عوامل	۵/۶	۹/۲	۵۵/۵	۲۲/۲	۷/۴
	برنامه‌نویس	۳۳/۳	۲۶	۱۶/۶	۱۳	۱۱/۲

	۷/۴	۲۶	۱۱/۲	۵۵/۵	مدت
۹/۲	۱۴/۷	۳۱/۴	۳۳/۳	۱۱/۲	نوع ویدئو
۹/۲	۹/۲	۲۲/۲	۲۶	۳۳/۳	نوع صوت
	۵/۶	۹/۲	۱۸/۵	۶۶/۶	زبان
۵/۶	۱۱/۲	۳۳/۳	۱۴/۷	۳۵/۳	برنامه‌های کاربردی موردنیاز
۵/۶	۱۱/۲	۵۹/۲	۱۳	۱۱/۲	تاریخ تولید قالب دیجیتال
۷/۴	۷/۴	۶۳	۲۲/۲		محل دیجیتال‌سازی
	۳/۸	۱۶/۶	۳۳/۳	۴۶/۳	قالب فایل
۱/۹	۷/۴	۱۶/۶	۳۸/۸	۳۵/۳	حجم فایل

در زمینه میزان اهمیت نقاط دستیابی و فیلم‌های بازیابی نرم‌افزار و چند رسانه‌ای از دیدگاه اعضای هیئت علمی، با توجه به جدول ۹ این نتیجه به دست می‌آید که عنوان، پدیدآور و موضوع از بالاترین درجه اهمیت و سپس زمان، مدت و قالب فایل قرار دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

نقاط بازیابی انواع گونه‌های محتوای دیجیتال از دیدگاه جامعه مخاطب آن، از این لحاظ می‌تواند حائز اهمیت باشد که این اطلاع، امکان و اختیار را به متخصصان حوزه سازمان‌دهی محتوای دیجیتال می‌دهد که بر اساس آن بتواند مناسب‌ترین قواعد، استانداردها، قالب‌های فراداده و ابزارها را برای سازمان‌دهی انواع محتوای دیجیتال خود برگزیند. حتی در صورتی که نرم‌افزارها و سامانه‌ها به صورت بسته‌های جامع و از پیش تعیین شده باشند و یا متخصصان حوزه سازمان‌دهی محتوا با انواع قوانین، قالب‌ها و استانداردها آشنایی کامل داشته باشند، آشنایی با انواع نقاط بازیابی مهم از دیدگاه اعضای هیئت علمی، به متخصصان و متصدیان حوزه سازمان‌دهی این امکان را می‌دهد که بدانند روی چه موارد و فیلم‌هایی باید بیشتر توجه و تمرکز داشته باشند.

همان‌طور که از یافته‌ها پیداست، مهم‌ترین نقاط دستیابی از دیدگاه اعضا هیئت علمی برای گونه‌های پر کاربرد محتوای دیجیتال، مانند کتاب‌های الکترونیکی، چاپ سنگی و نسخه خطی، مقالات، عنوان، موضوع و پدیدآور محتوا هستند. در مورد محتوای دیجیتالی در قالب نشریات، پایان‌نامه و رساله و اسناد هستند، زبان و تاریخ نیز از موارد مهم هستند؛ اما در مورد گونه‌های مختلف، موارد قابل توجهی هم هستند که ممکن است نوعی تفاوت نگاه را در بین اصحاب علوم انسانی را نشان دهد. به‌طور مثال در مورد کتاب‌های الکترونیکی علاقه متخصصان علوم انسانی به

اینکه آیا در کتابی عکس، تصویر، نمودار و یا جدول هست از اهمیت بالایی برخوردار نیست و محتوای متنی ارزشمند است، در صورتی که ممکن است برای سایر حوزه‌ها مانند متخصصان حوزه‌های فنی، پایه و طبیعی، محتوای تصویری و یا موارد دیگری هم از اهمیت بالایی برخوردار باشند. همچنین سال نشر کتاب الکترونیک هم خیلی برای متخصصان حوزه علوم انسانی مهم نیست، چرا که بیشتر محتوای تولیدشده در علوم انسانی در طول زمان بی‌ارزش نمی‌شوند و یا اینکه مترجم آثار برای اصحاب علوم انسانی از اهمیت بالایی برخوردار است، مترجم سرشناس برای پژوهشگران علوم انسانی به‌سان مؤلف اصلی قابل توجه است. در مورد کتاب‌های چاپ سنگی و یا خطی، خط و خطاط و سال از موارد قابل توجه هستند. یادداشت‌ها که در کتاب عادی خیلی برای متخصصان علوم انسانی مهم نبودند در این آثار جزو موارد ارزشمند هستند؛ زیرا که در یادداشت‌ها اطلاعات قابل ارزشی در مورد نسخه‌ها قرار می‌گیرند. همچنین در مورد هر کدام از انواع منابع دیجیتال مطابق با یافته‌های پژوهش می‌توان به مواردی دست یافت که از اهمیت بیشتری از دیدگاه اعضای هیئت علمی علوم انسانی برخوردار هستند. در زمینه فیلدهای خاص منابع دیجیتال، قالب (فرمت) فایل منابع دیجیتال و حجم آن‌ها از موارد مورد توجه هستند. در مجموع می‌توان گفت بیشتر نقاط دستیابی و فیلدهای بازیابی انواع منابع اطلاعاتی دیجیتال از اهمیت بالایی برای متخصصان علوم انسانی برخوردارند و این نتایج تا حدودی با نتایج پژوهش راثی تهرانی و همکاران (۱۳۹۳) همسو است. همچنین مطابق با پژوهش بویلاکا (۲۰۰۵) که بازطراحی سامانه اطلاعاتی نشریات دیجیتال را از دید کاربران لازم می‌دید، این پژوهش نیز بیان می‌دارد که مناسب است تا مطابق با دیدگاه متخصصان علوم انسانی باید سامانه‌های اطلاعاتی پژوهشگاه در طراحی رابط‌های کاربری، نحوه برچسب‌گذاری و سازمان‌دهی محتوای دیجیتال و همچنین چینش و نمایش صفحات نتایج جستجو تغییراتی صورت پذیرد. در پایان امید است تا نتایج این پژوهش برای فهرست‌نویسان اجتماعی در گزینش نقاط دستیابی مناسب و اتلاق برچسب‌های مؤثر برای انواع محتوای دیجیتال؛ برای فهرست‌نویسان منابع دیجیتال به‌منظور آگاهی از نقاط دستیابی و فیلدها بازیابی مهم، برای تمرکز بر آن و صرفه‌جویی در وقت و افزایش رضایت کاربران؛ برای طراحان سامانه‌های اطلاعاتی به‌منظور تعریف ساختار فایل، تنظیم صفحات ورود اطلاعات توصیف و سازمان‌دهی منابع دیجیتال، طراحی صفحات و امکانات جستجو، توسعه امکانات شخصی‌سازی نتایج جستجو، طراحی صفحات نمایش نتایج جستجو؛ و برای مدیران

اهمیت نقاط دستیابی به منابع اطلاعاتی دیجیتال از دیدگاه پژوهشگران علوم انسانی...؛ رادفر | ۵۷

وبسایت‌های علمی-پژوهشی در به‌منظور بهره‌گیری درست از نقاط دستیابی و عناصر فراداده‌ای در راستای بهبود دسترس‌پذیری به محتوای دیجیتال خود و تسهیل اشاعه اطلاعات دیجیتال و بهبود رتبه‌بندی وبسایت‌ها، مفید و مورد استفاده باشد.

سپاسگزاری

از کلیه اعضای محترم هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی که در تکمیل پرسشنامه و به ثمر رسیدن این تحقیق یاریگر بنده بودند کمال قدردانی را دارم.

ORCID

Hamidreza Radfar <http://orcid.org/0000-0003-1135-1837>

منابع

- آبام، زویا، درویشی، لیلما و کربلاآقایی کامران، معصومه. (۱۳۹۴). کاربرد عناصر فراداده در سازمان‌دهی فرش در موزه‌ها. *گنجینه اسناد*، ۲۵(۱)، ۱۴۲-۱۶۵.
- اباذری، زهرا و بابایی، کبری. (۱۳۹۰). انطباق عناصر فراداده وب سایت کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های علوم پزشکی با عناصر فراداده هسته دویلین. *مدیریت سلامت*، ۱۴(۴۳)، ۷-۱۸.
- ارسطوپور، شعله. (۱۳۸۷). مدیریت مؤثر نقاط دسترسی برای سازمان‌دهی اطلاعات در فهرست‌های رایانه‌ای: بازنگری در مبانی نظری و مروری بر مدل‌های مفهومی. *مطالعات ملی کتابداری و سازمان‌دهی اطلاعات*، ۱۹(۲)، ۱۲۷-۱۵۶.
- اشرفی‌ریزی، حسن و کاظم‌پور، زهرا. (۱۴۰۱). مدل مفهومی پیشنهادی پاسخ به نیاز اطلاعاتی متخصصان: مرور روایتی. *پژوهش‌های کتابخانه‌های دیجیتالی و هوشمند*، ۹(۲)، ۳۱-۳۸.
- DOI:10.30473/mrs.2022.65997.1543
- بابایی، کبرا. (۱۳۹۰). مطالعه تطبیقی عناصر فراداده به‌کاررفته در وبسایت کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های تابع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با عناصر فراداده هسته دویلین. *ویژه‌نامه ذخیره، بازیابی و مدیریت اطلاعات، پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات*، ۲۷(۲)، ۷۰۶-۷۳۱.
- خداشناس، هدی، کربلاآقایی کامران، معصومه و رضایی شریف‌آبادی، سعید. (۱۳۹۶). مطالعه تطبیقی عناصر فراداده‌ای جواهرات، سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی موزه‌ای ایران با عناصر فراداده‌ای موجود در استاندارد توصیفی بین‌المللی. *گنجینه اسناد*، ۲۷(۳)، ۱۱۰-۱۴۹.

راثی تهرانی، طاهره، رضایی شریف‌آبادی، سعید و کیانی خوزستانی، حسن. (۱۳۹۳). استانداردهای فراداده‌ای اشیای موزه‌ای: ارائه مهم‌ترین عناصر فراداده‌ای موزه‌ای از نظر متخصصان موزه در ایران. *گنجینه اسناد*، ۲۴ (۴)، ۱۰۴-۱۲۴.

علی پور، امید، سهیلی، فرامرز، ضیایی، ثریا و خاصه، علی‌اکبر. (۱۴۰۱). آینده‌پژوهی سازمان‌دهی دانش: شناسایی نیروهای پیشران، چالش‌ها، راهکارها و خلأها. *پژوهشنامه کتابداری و*

اطلاع‌رسانی، ۱۲ (۲)، ۵۴-۷۵. DOI: 10.22067/infosci.2022.71155.1048

فتاحی، رحمت‌الله و ارسطوپور، شعله. (۱۳۸۶). تحلیل کارکردهای عناصر اطلاعاتی در پیشینه کتابشناختی: رویکردی نو به سازمان‌دهی چندمنظوره اطلاعات در فهرست‌های رایانه‌ای. *کتابداری و اطلاع‌رسانی*، ۱۰ (۳۸)، ۵۳-۹۰.

قربانی، محبوبه، یعقوب پور نرگسی، طاهره و فعال، سهیلا. (۱۴۰۲). واکاوی عوامل مؤثر بر سازمان‌دهی منابع در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران. *مطالعات کتابداری و سازمان‌دهی*

اطلاعات، انتشار آنلاین ۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۲. DOI: 10.30484/nastinfo.2023.3397.2206

کربلاآقایی کامران، معصومه، زارع، نگار و برادر، رویا. (۱۳۹۵). مطالعه تطبیقی عناصر فراداده‌ای سازمان‌دهی نقشه‌های جغرافیایی در مراکز جغرافیایی، آرشیوی، کتابخانه‌ای و موزه‌ای ایران با استانداردهای توصیفی بین‌المللی. *گنجینه اسناد*، ۲۶ (۳)، ۱۳۲-۱۵۷.

References

- Access point. (2019) in Librarianship studies and information technology [online], available in: <https://www.librarianshipstudies.com/2016/06/access-point.html>
- Alma'aitah, W.Z., Talib, A.Z., & Osman, M.A. (2020). Opportunities and challenges in enhancing access to metadata of cultural heritage collections: a survey. *Artif Intell Rev*, 53, 3621-3646 <https://doi.org/10.1007/s10462-019-09773-w>
- Alphonse, S., & d Mwantimwa, K. (2019). Students' use of digital learning resources: diversity, motivations and challenges. *Information and Learning Sciences*, 120(11/12), 758-772. <https://doi.org/10.1108/ILS-06-2019-0048>
- Bevilacqua, F. (2005). Organising e-journals from the point of view of humanities: a case study at the University of Parma. *New library world*, 106(1216/1217), 416-429. DOI: 10.1108/03074800510623092
- Burke, M., Tarver, H., Phillips, M. E., & Zavalina, O. (2022). Using existing metadata standards and tools for a digital language archive: a balancing act. *The Electronic Library*, 40(5), 579-593. <https://doi.org/10.1108/EL-02-2022-0028>

- Chapepa, G.G., Ngwira, F., & Mapulanga, P. (2023). Metadata creation practices at the Lilongwe University of Agriculture and Natural Resources library's institutional repository. *Digital Library Perspectives*, 39(2), 205-219. <https://doi.org/10.1108/DLP-09-2022-0074>
- Clarke, R. I., & Schoonmaker, S. (2020). Metadata for diversity: identification and implications of potential access point for diverse library resources. *Journal of documentation*, 76(1), 173-195. DOI: 10.1108/JD-01-2019-0003
- Collins, E., & Jubb, M. (2012). How do Researchers in the Humanities Use Information Resources?. *Liber quarterly*, 21(2), 176-187.
- Curran, A. T., & Avram, H. (1967). *The Identification of Data Elements in Bibliographic records: final report of the special project on data elements for the Subcommittee on Machine Input Records (Sc-2) of the Sectional Committee on Library Work and Documentation (Z-39) of the United States of America Standard Institute*. New York: United States of America Standard Institute.
- Dilawar, A., Milleville, K., Verstockt, S., Van de Weghe, N., Chambers, S., & Birkholz, J. (2023). Computer vision and machine learning approaches for metadata enrichment to improve searchability of historical newspaper collections. *Journal of Documentation*, ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/JD-01-2022-0029>
- Eichler, R., Giebler, C., Gröger, C., Schwarz, H., & Mitschang, B. (2021). Modeling metadata in data lakes—A generic model. *Data & Knowledge Engineering*, 136, 101931. <https://doi.org/10.1016/j.datak.2021.101931>
- Lewis, K. M., & Degroote, S. L. (2008). Digital reference access points: an analysis of usage. *Reference services review*, 36(2), 194-204
- Rafi, M., JianMing, Z., & Ahmad, K. (2020). Digital resources integration under the knowledge management model: an analysis based on the structural equation model. *Information Discovery and Delivery*, 48(4), 237-253. <https://doi.org/10.1108/IDD-12-2019-0087>
- Seal, A., Seal, A.W., Bryant, Ph., & Hall, C. (1982). *Full and Short Entry Catalogues: Library Needs and Users*. Aldershot: Gower
- Singh, R. K., & Madalli, D. P. (2023). DMPFrame: A Conceptual Metadata Framework for Data Management Plans. *Journal of Library Metadata*, 23(3-4), 121-160, DOI: 10.1080/19386389.2023.2268474
- Ye, Q. (2023). Metadata construction scheme of a traditional clothing digital collection. *The Electronic Library*, 41(4), 367-386. <https://doi.org/10.1108/EL-01-2023-0004>

References [In Persian]

- Abam, Z., Darwishi, L., & Karbala Aghaei Kamran, M. (2016). The Application of Metadata Elements in Organizing Museum Carpets. *Ganjine-ye Asnad*, 25(1), 142-165. [In Persian]

- Abazari Z., & Babaei, K. (2011). Metadata Elements of Dublin Core and Those of Central Libraries Websites of Medical Universities in Iran: A Comparative Study. *Journal of health administration*, 14 (43), 7-18. [In Persian]
- Alipour, O., Soheili, F., Ziaie, S., & Khasseh, A. A. (2022). Future Study of Knowledge Organization: Identify Driving Forces, Challenges, Solutions and Gaps. *Library and Information Science Research*, 12(2), 54-75. DOI: 10.22067/infosci.2022.71155.1048 [In Persian]
- Arastopour, Sh. (2008). Effective management of access points for organizing information in computer catalogues: a review of theoretical foundations and a review of conceptual models. *National Library and Information Organization Studies*, 19(2), 127-156. [In Persian]
- Ashrafi-rizi, H., & Kazempour, Z. (2022). The Proposed Conceptual Model to Respond to the Information Needs of Professionals: A Narrative Review. *Digital and Smart Libraries Researches*, 9(34), 31-38. DOI: 10.30473/mrs.2022.65997.1543 [In Persian]
- Babaei, K. (2012). Comparative Study of Metadata Elements Used in the Website of Central Library of Universities Subordinate to the Ministry of Science, Research and Technology with the Dublin Core Metadata Elements. *Iranian Journal of Information Processing and Management*, 27(2), 706-731. [In Persian]
- Fattahi, R., & Arastopour, Sh. (2007). Analyzing the functions of information elements in bibliographic records: a new approach to multipurpose organization of information in computer catalogues. *Library and Information Sciences*, 10(2), 53-90. [In Persian]
- Ghorbani, M, Yaqoubpour Nargesi, T., & Fa'al, S. (2023). Analyzing the factors affecting the organization of resources in the National Library and Archive of Iran. *Library studies and information organization*, published online on May 12, 2023. DOI: 10.30484/nastinfo.2023.3397.2206 [In Persian]
- Karbala- Aghaei Kamran, M., Zare, N., & Baradar, R. (2016). Metadata Elements Arrangements and Descriptions of geographic maps in the Iranian geographic centers, archives, libraries and museums vis-a-vis the international standards of description. *Ganjine-ye Asnad*, 26(3), 132-157. [In Persian]

استناد به این مقاله: رادفر، حمیدرضا. (۱۴۰۳). اهمیت نقاط دستیابی به منابع اطلاعاتی دیجیتال از دیدگاه پژوهشگران علوم انسانی: مطالعه موردی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. فصلنامه بازیابی دانش و نظام‌های معنایی، ۱۱ (۴۱)، ۳۵-۶۲. DOI: 10.22054/jks.2024.75966.1610

Journal of Knowledge Retrieval and Semantic Systems is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Khodashenas, H., Karbala Agaei Kamran, M., & Rezaei Sharifabadi, S. (2017). A Comparison of Metadata Elements of Jewelry, Precious and Semi-Precious Stones in Iranian Museums and with International Standards Metadata Elements. *Ganjine-ye Asnad*, 27(3), 110-149. [In Persian]

Rasi Tehrani, T., Rezaie, S., & Kiani, H. (2015). Metadata Standards for Museum Objects: Surveying Views of Professionals Regarding the Most Important Museum Metadata Elements. *Ganjine-ye Asnad*, 24(4), 104-124. [In Persian]

